

Capítol 11. MARCELLIN ALBÈRT: **LA LLUITA PER LA TERRA**

L’any 1907 esclatà la Revolta dels Vinyataires, un dels moviments socials que més han marcat la història recent del Llenguadoc. Tot el sector vinícola, amb el recolzament de tota la societat es mobilitzà com poques vegades. Però quins foren els motius que empenyeren els vinyataires a la revolta?

L’excessiva presència de “vins ensucrats” al mercat, és a dir, amb una alta dosi de sucre, que malmestia la qualitat i la imatge de tota la producció, una elevada caiguda de preus que no cobrien els costos, per una voluntat clara de potenciar la quantitat sobre la qualitat, i l’entrada al mercat dels vins algerians (Algèria era un protectorat francès), provocaren que el sector vinícola llenguadocià exigís una regulació que assegurés la viabilitat de les explotacions agràries i que limités la producció i assegurés la qualitat.

Tota aquesta revolta tingué com a líder destacat en **Marcellin Albèrt, un petit productor nascut a Argelièrs l’any 1851**. Des dels setze anys havia treballat en l’explotació familiar, i coneixia molt bé l’estil de vida dels productors de vi. Havia estat regidor del seu mateix municipi i regentava també una cafeteria per a completar els ingressos familiars provinents de les vinyes. Al mateix poble en Marcellin Albèrt era anomenat pels seus veïns amb el pseudònim de “lo Cigal” pel seu caràcter aparentment despreocupat (com en la fauna de la cigala i la formiga), però tothom reconeixia les seves grans qualitats per a l’oratòria i la seva estimació per la terra.

La seva lluita per la defensa del vi natural produït amb els procediments tradicionals en contra dels anomenats “vins falsos” començà l’any 1900. En Marcellin Albèrt creia que els defraudadors, els intermediaris i el govern, amb les seves males praxis, amenaçaven no només els productors tradicionals, sinó tot un estil de vida lligat al món de les vinyes. Durant cinc anys recorregué les comarques vinícoles intentant convèncer als vinyataires perquè s’ajuntessin en comitès o sindicats per a defensar els interessos dels productors i la lluita per a canviar la normativa a favor dels vins de qualitat.

Però el seu protagonisme arribà amb la Revolta de l’any 1907, encara que la mobilització començà a gestar-se dos anys abans. Una important caiguda de preus, que amenaçava la viabilitat de moltes explotacions provocà una primera manifestació que convocà unes quinze mil persones a Besièrs i en Marcellin Albèrt redactà la seva “Petició de 1905”, amb què es reclamava una defensa del vi natural i la voluntat de continuar amb accions, mobilitzacions i vagues fins a assolir els seus objectius. En aquest primer document, que aconseguí quatre-cents signatures d’adhesió, ja es reclamava la unitat de totes les terres del Llenguadoc per a defensar el sector del vi.

En no rebre cap resposta per part del govern francès, pel Febrer de 1907, en Marcellin Albèrt envià un telegrama al primer ministre Georges Clemenceau recordant la insostenible situació del vinyataires llenguadocians i els efectes perniciosos per a tot el territori. No oblidem que la viticultura era (i és) un dels pilars de l’economia llenguadociana.

L'absència de resposta governamental desencadenà la revolta. El dia 11 de Març de 1907, a Argelièrs, un grup de vinyataires provinents del Menerbés, dirigits per en Marcellin Albèrt i l'Elie Bernard fundaren el Comitè de Defensa de la Viticultura, conegut popularment com el Comitè d'Argelièrs. El mateix Albèrt fou escollit president del Comitè.

Des d'Argelièrs fou organitzada una marxa de vinyataires cap a Narbona per a entrevistar-se amb una comissió parlamentària. La reunió fou un fracàs i la mateixa delegació dels vinyataires recorregué la ciutat mostrant el seu malestar i cantant la cançó que esdevingué l'himne del moviment, "La Vinhairona" / "La Vigneronne", que explica amb un caire revolucionari la misèria del moment.

Per a Marcellin Albèrt el moviment s'havia de basar en la protecció dels vins naturals, i intentà evitar l'objectiu d'unir les reivindicacions amb altres de caire social sobre les pugnes entre jornalers i propietaris o l'intent d'alguns grups occitanistes de convertir les reivindicacions en un moviment polític sobiranista occità.

Després del fracàs de Narbona, el Comitè convocà reunions de periodicitat setmanal en les diferents ciutats llenguadocianes, on en Marcellin Albèrt dirigia animats i convincents discursos als cada vegada més nombrosos assistents. A Besièrs es reuniren més de cent cinquanta mil persones, a Carcassona unes dues-centes cinquanta mil i a Montpelhièr set-centes mil persones. Mai no s'havien vist unes manifestacions tan nombroses a Occitània i que agrupessin tota la societat sense fissures. Per a difondre els seus objectius i les seves mobilitzacions començaren a editar una publicació, "Le Tocsin".

Però el govern francès, tement les conseqüències imprevisibles del moviment, envià l'exèrcit i detingueren i empresonaren diversos membres del Comitè. En Marcellin Albèrt aconseguí escapar i arribà a París, on fou rebut pel primer ministre i ministre de l'Interior, Georges Clemenceau. Durant la conversa, en Clemenceau es comprometé a acceptar algunes reivindicacions a canvi de frenar les protestes.

Però quina fou la resposta dels llenguadocians cap a aquesta reunió? Pràcticament en Marcellin Albèrt fou considerat com un traïdor a la causa dels vinyataires. El mateix govern insinuava un cobrament acceptat per ell (realment només foren cent francs per a pagar el viatge de retorn a Narbona a finals del mes de Juny). Els seus companys no acceptaren el seu pla per a desconvocar les mobilitzacions i consideraven la seva acció com una traïció als habitants del Llenguadoc.

De Narbona marxà a Montpelhièr on estigué empresonat, potser més per estar segur a la presó que per haver comès algun delictes, ja que alguns ciutadans volien apallissar-lo com a traïdor. A continuació, veient perillar la seva vida, marxà a Algèria on continuà relacionat amb el món del vi (curiosament ell havia criticat les importacions massives de vi algerià que creaven una competència deslleial als llenguadocians). Arruïnat, tornà a Argelièrs on els seus veïns l'havien gairebé oblidat i on morí el Desembre de 1921. Malgrat el seu descrèdit final, moltes viles occitanes han dedicat algun carrer o alguna plaça a en Marcellin Albèrt.

Dins del seu llegat, el govern francès prengué una sèrie de mesures legals per a protegir els vinyataires tradicionals dels especuladors i dels vins de mala qualitat, que realment assoliren bona part dels objectius del seu moviment. El govern francès definí expressament el vi "com

una beguda provinent exclusivament de la fermentació del suc de raïm fresc", establí controls de qualitat i prohibí les falsificacions.

CURIOSITATS:

El polític i periodista Joan Jaurés recolzà el moviment dels vinyataires i portà a l'Assemblea Nacional (francesa) una proposició de llei..

Molts han considerat aquesta revolta com el primer clam "nacional" de les terres occitanes, després de segles de submissió. Al·legaven que la majoria dels vinyataires parlaven en occità (en aquella època era la llengua parlada per gairebé tothom a l'àmbit rural occità).

SIMILITUDS CATALANES:

La revolta també fou recolzada pels vinyataires veïns de la Catalunya del Nord, afectats pels mateixos problemes que els llenguadocians. A Perpinyà es manifestaren al voltant de cent setanta mil persones sense incidents el dia 19 de Maig de 1907.

I en el proper capítol... Si parlem del renaixement cultural i literari occità del segle XIX, quin és el primer nom que segurament ens vindrà a la ment? Sabeu que guanyà el Premi Nobel de Literatura i l'Acadèmia Sueca pensava que era català?

Francesc Sangar. CAOC.